

LBRIS

We know
books

Victor Gordan

VICTOR

AMINTIRI DIN REGATUL ABSURDITĂȚII ȘI AL TERORII

Prefață: **Nicolae Constantinescu**

Traducerea din limba engleză: **Diana Painca**

Editor: **Cosmin Budeancă**

2023

Victor Gordan - un model pentru tineretul român (Nicolae Constantinescu)	13
Povestea lui Victor. <i>Către cititor</i>	21

PARTEA I

O SERIE DE VINIETE, UN FEL DE FIR NARATIV, CARE PREGĂTESC INTRAREA ÎN SCENĂ

Cuțu	23
Câștigând treptat teren	26
Începutul avalanșei	29
Toboșarul	32
Represiune	34
Porcii spinoși sunt mai mari și mai grași în Uniunea Sovietică	36
Steaguri	39
Semnele rezistenței anticomuniste începe să își facă simțită prezența ...	44
Tirulescu	45
Frenezia sărbătorii comuniste	47
Liceul „Gojdu”	50
Biblioteca	51
Sulico	52
Renovarea	55
O imagine înspăimântătoare și tragică	58
Distrație sau Un spectacol comic ce merita osteneala	61
Tabloul de absolvire	63
Unchiul Leca	67
„Gaudeamus Igitur”	75
Curriculumul Facultății de Medicină	77
Festivalul Tineretului	83
Infiltrare	94
Origini sociale	96
Ei erau un mister	98
Interni și externi	101
Paștele 1958	103
Ședința	105
Vizitatorul	113
Plaja Mării Negre	118
Regăsindu-mă pe mine însumi și pierzându-mi suferința	120
De la sclav neîncătușat la sclav încătușat	122

O neliniște inexplicabilă	123
Prima mea celulă	128
Reeducarea în închisoarea de la Pitești	138
În fața instanței de judecată	139
Fortul 13 Jilava	143
Declarat apt de muncă	147
În interiorul unui bac	148
Stoienești	149
Epidemia	174
Caii magnifici	176
O nouă inițiativă	178
O afacere	179
Eliminat	181
Am privit cerul	182
Strâmba și celebrarea Paștelui în Catedrala Sufletelor	183
Discurs ecumenic	185
Atei și sataniști	186
Suntem în Franța?	187
Academii pe roabe	190
Din nou în mișcare	196
Gherla	202
Ministru al Sănătății Publice	203
Medicul închisorii	205
Codul Morse	208
Celulele 59 și 71	209
Spectacol dezgustător și înjositor	210
Speranța unei libertăți iminente	218
Rezistența episcopilor greco-catolici	219

PARTEA A III-A

EVADARE ȘI LIBERTATE

În spatele ușilor închise	221
Destinația București	224
Vizita în Bănișor	227
În căutarea diplomei mele medicale	228
Gigantul de la Căldărușani	232
Teza	239
Examenui	240
În sfârșit, medic	242
Gânduri de fugă	244
Cafea turcească	248
22 septembrie 1968	248
Un cal și-a îndeplinit misiunea	250
Din nou în închisoare	251
Munca în construcții	253
Colonelul	254
Optași	255
Făcând planuri cu Ștefan	257
Ghicitoarea și mai multă cafea turcească	257
Ziua plecării se apropie	259
Traversarea graniței	261
Iugoslavia	268
Italia	274
Monseniurul	275
Taberele de refugiați	279
Spre Statele Unite ale Americii	280
POSTFAȚĂ	
ÎNCEPUTUL	283
Coșmaruri obsedante	284
Realizări profesionale	286
Anexe	295

**O SERIE DE VINIETE, UN FEL DE FIR NARATIV,
CARE PREGĂTESC INTRAREA ÎN SCENĂ...**

*„Atunci când vei reuși să distingi între ceea ce e strâmb
și ceea ce e drept, vei înțelege sensul vieții”*
Mama mea, dintr-un vechi proverb din Transilvania

Cuțu

Umbrele plopilor se alungeau pe măsură ce soarele cobora în ultima parte a călătoriei sale de zi. O siluetă umană se apropia, traversând spațiul acoperit de vegetație al satului. Cuțu a fost primul care a adulmecat și s-a uitat în acea direcție, luând-o la fugă pentru a întâmpina călătorul obosit cu un lătrat prietenos. Cuțu alerga de colo până colo în jurul călătorului sperând să primească o coajă de pâine. Dar călătorul părea cufundat în gânduri profunde, neluând în seamă prezența rugătoare a cățelușului și continuându-și drumul în direcția apusului. Era un tânăr îmbrăcat într-o uniformă zdrențuită, ducând o raniță militară murdară în spate. Era străin în zonă, mergea cu un pas lung și deșirat, aplecat de spate și cu privirea în jos. Suferea vizibil din cauza oboselii, iar trăsăturile sale ascuțite erau acoperite de un păr des, castaniu-auriu. Cuțu a fost dezamăgit când a văzut că tânărul călător nu-l bagă în seamă, așa că și-a îndreptat din nou atenția către mica turmă de oi, spre bucuria mieilor cu care își putea continua jocul. Oile nu îl plăceau pe Cuțu din cauza popularității lui în rândul mieilor și protestau împotriva prezenței sale printr-un zgomotos concert de behăituri. Mamele supărate și-au înconjurat puii neascultători, repezindu-se spre Cuțu pentru a-l speria, fără succes însă. Micii erau veseli, iar în timp ce se jucau și behăiau Cuțu lătra și conducea spectacolul, indiferent la protestul și dezaprobarea oilor. Spectacolul a fost oprit brusc de un berbec cu două coarne răsucite, care a înaintat autoritar către locul unde micii și Cuțu se distrau de minune. Micii s-au întors cumiți la mamele lor, iar Cuțu a fugit, cu salturi mari. În final a luat-o la goană, trăgând cu ochiul în spate pentru a

se asigura că se află la o distanță sigură de berbecul furios. Eu am fost dezamăgit, că voiam să mă alătur grupului jucăuș dar am fost complet ignorat de personajele spectacolului.

Era în 1945 și eu eram elev. Dintr-odată am auzit un răs scurt, grosolan, venind din direcția crucifixului care fusese ridicat cu ani în urmă la intrarea în sat. Râsul aspru a fost întrerupt de voci brutale, care revărsau o ploaie de invective, înjurături și obscenități. În urma retragerii germane, trupele sovietice ocupaseră satul și stătuseră acolo mai multe zile, timp în care soldații au prădat și au furat tot ce le-a ieșit în cale. Un rus beat, cu un ceas furat atârnat de gât, a văzut crucifixul. S-a oprit, și-a dezlegat arma automată și a îndreptat-o către crucifix. Imaginea lui Hristos era făcută dintr-o placă de fier, fiind fixată în cuie pe o cruce înaltă de lemn vopsită cu gri. Soldatul a tras, retezând ambele brațe. Sub impactul gloanțelor, Hristos a căzut de pe crucifix, rostogolindu-se cu capul în jos. Așa a și rămas, pentru că bărbații care ar fi putut să îl repare fuseseră chemați în război, inclusiv tatăl meu. Privirea tristă a lui Hristos era acum fixată pe o lume întoarsă cu susul în jos.

M-am grăbit spre crucifix unde, ce să vezi, era străinul, care îngenunchease cu fața lipită de cea a lui Hristos. Era cufundat în gânduri, unit cu Hristos, și nepăsător la râsetele batjocoritoare și la comentariile sarcastice a doi indivizi din apropiere. Eram convins că străinul se ruga. Ceilalți doi indivizi erau din sat, niște personaje ticăloase și josnice din drojdia societății. Îi știam bine. Nu munciseră niciodată și sursa lor de venit era necunoscută. Fuseseră odată arestați pentru furt și comportament violent. Erau perioade când dispăreau cu săptămânile. Se zvonea că erau membri ai unei grupări secrete, cunoscute sub numele de comunistă.

Acești indivizi erau sănătoși și puternici, dar pentru că s-au prefăcut că au epilepsie și perioade de pierdere a cunoștinței au fost scutiți de serviciul militar și nu au participat la război. Insulte și obscenitățile lor nu l-au mișcat pe străin de lângă crucifix. Înjurăturile lor se amestecau cu laude pentru soldatul rus beat, pe care îl numeau „fratele sovietic”, și pentru priceperea lui la împușcarea crucifixului. „Și noi o să facem la fel”, se lăudau, „când ideile lui Lenin și Stalin vor triumfa în România”. I-am auzit rostind și alte nume pronunțate ciudat, pe lângă Lenin și Stalin, și pentru că nu mai puteam să îndur scena la care asistam, mi-am luat inima în dinți și i-am înfruntat direct: „Mai bine ați repara crucifixul în loc să vă pierdeți vremea cu prostii!”, le-am spus pe un ton răspicat. „Când timpul pe care îl așteptăm va veni, vom fi aici să

„distrugem, nu să reparăm crucifixul tău”, a spus unul dintre ei rânjind cu dezgust. Apoi amândoi au ridicat cu furie pumnul stâng în aer.

Străinul a venit de la crucifix, s-a așezat în spatele meu, și le-a spus pe un ton hotărât, răsunător și aspru: „Știu cine sunteți și cine vă plătește pentru activitățile voastre subversive!”. Nu am înțeles sensul cuvintelor lui, dar am văzut clar cum ura amestecată cu frica se citea pe fețele bătașilor. Aceștia s-au întors cu spatele la noi și s-au îndepărtat cu pași repezi. Eu și străinul am găsit un petec de iarbă pe care ne-am așezat și am început să vorbim. Eu stăteam jos, iar el s-a așezat pe coate cuprinzându-și bărbia în mâini. M-a privit cu bucurie în ochi. Numele lui era George. Fusese student la Facultatea de Drept din Cluj înainte de începutul războiului. A mers ca voluntar la război pentru a lupta împotriva Rusiei comuniste care invadase Basarabia. Fusese capturat de sovietici la râul Volga și a petrecut aproape trei ani în lagărele de muncă pentru prizonierii de război. Mi-a spus povești înspăimântătoare și mi-a vorbit despre experiențele prin care a trecut în Rusia comunistă și în lagăre. Era sceptic în ceea ce privea plecarea trupelor sovietice din România odată ce țara va fi ocupată. „Rusia va instala, prin forță, un guvern comunist ca la ei” mi-a spus el cu o claritate indiscutabilă în voce. A rostit cuvintele pe un ton grav. „Acele persoane manipulate pe care le-am întâlnit la crucifix vor fi instalate la putere de Rusia comunistă. Dar vom rezista”, a mai spus el încruntat. Am întrezărit un licăr de afecțiune și hotărâre în ochii lui. După ce fusese eliberat din lagăre, se întorcea acasă. Coborâse din tren la gara Ciucea, aflată la 64 de kilometri de satul său natal, Iaz. Din cauza lipsei oricărui mijloc de transport, traversase sălbăticia și primul suflet care l-a întâmpinat a fost câinele. Îi părea rău că nu a avut ceva să îi dea. „Care este numele acestui câțel drăguț?”, a întrebat el. „Cuțu”, i-am răspuns.

După ce i-am ascultat povestea, i-am spus că din toamnă voi începe liceul în Oradea, pentru că episcopul Iuliu Hossu îmi acordase o bursă completă. „Episcopul Hossu?” a întrebat el. „L-am cunoscut când a venit la noi în sat într-o vizită pastorală.” „Este un om sfânt!”, a exclamat George pe un ton bucuros, ce exprima respect și o sinceră venerație.

Uitasem de trecerea timpului și soarele începuse să apună. L-am rugat pe George să doarmă la noi acasă în acea noapte. Mi-a mulțumit pentru invitație, dar a spus că abia așteaptă să își vadă mama și familia. „Voi ajunge acasă într-o jumătate de oră”, a spus el, ridicându-se de pe iarbă. M-a îmbrățișat și și-a continuat drumul spre casă cu pași lungi și lenți. A privit o dată înapoi și a

făcut cu mâna. O fășie argintie de soare se mai vedea încă deasupra vârfului de deal din depărtare, coborând apoi treptat sub dâmb, învăluind pământul cu mantia întunericului. „George mi-a spus multe lucruri care m-au pus pe gânduri”, am mormăit eu. Acasă mama m-a certat pentru că l-am lăsat pe George să plece când începea să se înnopteze. Aveam o presimțire că urma să-l mai văd pe George în viitor. Între timp, avea să îmi fie dor de vocea lui răsunătoare.

Câștigând treptat teren

Era 10 mai 1946, cea mai importantă sărbătoare națională și ziua în care a fost celebrată pentru ultima oară. Comuniștii, sub protecția Armatei Sovietice, au câștigat treptat teren în România, amestecându-se în toate nivelurile societății și făcând imposibilă celebrarea sărbătorii și în anul următor. Regele a fost obligat să abdice la 30 decembrie 1947 și a fost exilat. El era ultimul obstacol în calea preluării puterii absolute de către comuniști.

La acea sărbătoare din 10 mai 1946 era senin și răcoros. Eram elev la Liceul „Emanuil Gojdu” din Oradea și împreună cu alți colegi ne-am adunat în centru pentru a vedea parada. Eram plini de bucurie și entuziasm, cântam cântece patriotice și purtam mândri la rever imaginea iubitului și tânărului nostru rege Mihai I. Atât cât am reușit să văd, oamenii se adunaseră în centru, scandând slogane ce exprimau devotamentul și dragostea pentru țară și rege. Strălucitoarea festivitate lăsa însă să se întrevadă semnele prevestitoare ale iminentei vântori comuniste. Tancurile sovietice huruiau pe străzi și în jurul mulțimii care se adunase pentru sărbătoare. Erau două monumente care fuseseră recent ridicate în centru în onoarea soldaților sovietici, în semn de recunoștință pentru pretinsul lor sacrificiu de a ne elibera de sub Germania nazistă. Nu s-a ridicat nimic similar în onoarea soldaților români, care au făcut, de fapt, cel mai mare sacrificiu pentru libertatea noastră. Atunci când Armata Sovietică a ocupat orașele și satele noastre a răspândit teroare și a jefuit într-un mod fără precedent în istoria țării.

Un grup mic, compact, înconjură unul dintre monumentele sovietice. Cei care îl compuneau țineau în mâini pancarte cu secera și ciocanul, cu emblema sovietică, și strigau cu voci stridente slogane ostile la adresa regelui și a lide-

rilor democratici. Fețele lor contorsionate și răutăcioase mă făceau să cred că un demon îngrozitor îi acaparase pentru totdeauna. Precum valurile oceanului, drapelele României se unduiau în adierea dimineții, acoperind piața publică. Pe acea pânză fascinantă de drapele românești, punctul roșu al drapelelor sovietice din jurul monumentului sovietic părea o rană sângerândă în inima țării.

O puternică simfonie de cântece patriotice a redus la tăcere notele discordante ale imnului comunist „Internaționala”, urlat de grupul cel mic ce înconjura monumentul sovietic. Mozaicul uriaș de cântece și de slogane-ovații începea să se polarizeze. Un pol era format din majoritatea covârșitoare de unde auzeam cântându-se „Trăiască Regele și Patria”. Grupul cel mic de la monumentul sovietic forma celălalt pol, care striga cu voci stridente „Trăiască Stalin și Uniunea Sovietică!”.

Parada începuse în timp ce duelul dintre cele două grupuri continua. Împreună cu câțiva colegi stăteam pe trotuar admirând coloanele de paradă care treceau pe acolo, cântând cântece patriotice și fluturând drapelele României. Coloana liceului era reprezentată de elevii din ultimii ani, care defilau sprinteni, cu fețe surâzătoare, cu capul sus și cântând. Cei care stăteau pe trotuar i-au întâmpinat cu ovații nesfârșite. Eram mândru să fiu elev al acestei prestigioase instituții și aplauzele mele erau călduroase. Se simțea o bucurie și un entuziasm furtunos. Oamenii își dădeau mâna, râdeau cu bucurie și se îmbrățișau ca și cum ar fi fost din aceeași familie. Eram, într-adevăr, din aceeași mare familie numită România. La un moment dat, în timpul paradei, zgomotul s-a redus și s-a transformat treptat într-o liniște apăsătoare. Când micul grup ce ținea drapelele sovietice s-a apropiat, am văzut că cei care îl compuneau mășăluiau cu fețe ursuze, serioase. Scandau sloganuri pe un ton amenințător, cu o voce colectivă stridentă. În ochi le strălucea o lumină ca la reptile, care a făcut să mă străbată un fior rece. Am auzit comentarii neprietenoase și sarcastice din partea unui grup de domni din apropiere care urmăriseră parada. „Par niște animale în cuști ce caută o gaură, așteptând să scape și să ne devozeze. Sunt ca lupii ce urlă la mirosul de sânge.” „Din fericire, nu au găsit încă gaura”, a spus un domn cu un râs ce ascundea amărăciune. „Se pare că au multă ticăloșie ascunsă în inimile lor”, a adăugat un alt spectator.

O persoană ce stătea pe trotuar s-a apropiat de grupul ce mășăluia și, cu un gest respectabil, l-a bătut pe umăr pe un manifestant și i-a făcut semn să se oprească. Manifestantul a făcut cum i s-a spus. „Din ce țară sunteți și cine

sunteți?”, i-a întrebat domnul. Manifestantul a răspuns cu multă obraznicie: „Noi suntem viitorul României și groparii societății burgheze!” Domnul a chicotit, a făcut un gest de duceți-vă la naiba, i-a întors spatele manifestantului obraznic și a revenit la prietenul său care fierbea de furie. Prietenul său, Mihai, a dat din cap cu îngrijorare și a spus: „Răul de-abia acum urmează, Ioane.” „Nu vezi că e un agitator comunist de nimic, cu misiunea de a intimida fricoșii?”, i-a replicat Ion pe un ton tăios. „Una este să visezi la ceva și alta să realizezi.” „Te rog, Mihai, nu fă din țânțar armăsar. Americanii nu le vor permite acelor lepădături și scursuri ale societății să preia puterea și să dicteze. Nu-ți mai face griji, prietene.” Ion era furios și gata să izbucnească, când și-a dat seama că argumentul său nu a reușit să-i dea încredere prietenului său. „Bazându-ne pe propriile noastre presupuneri, este mult prea riscant”, a răspuns Mihai. „Să lupți împotriva comunismului susținut de Rusia este o utopie”, a mai comentat el. „Singura bătălie pe care o poți pierde este cea în care nu reușești să lupți”, i-a răspuns Ion hotărât.

Am răsuflat ușurat când coloana ce flutura steagurile sovietice s-a încheiat, dar acest lucru nu a îndepărtat amenințarea iminentă a comunismului din mintea mea. În urma zgomotosului grup pro-sovietic s-a auzit o izbucnire de ovații dinspre următoarea coloană care avansa. Două pancarte religioase care erau în fața coloanei fluturau în adierea ușoară. Participanții la paradă, venind dintr-o parohie învecinată orașului, purtau costume tradiționale colorate. Cântecurile lor religioase erau ca un balsam ce ne liniștea sufletele care fuseseră rănite de sloganele stridente și amenințătoare ale grupului precedent. Icoana Sfintei Fecioare, așezată pe un pedestal, era dusă de patru tinere îmbrăcate în costume strălucitoare, de sărbătoare. Preotul, în haine liturgice, i-a stropit cu apă sfințită și i-a binecuvântat pe spectatorii extaziați. M-am uitat la icoană. Lacrimi curgeau din ochii Sfintei Fecioare. Cineva m-a bătut pe umăr și am întors capul. Mâna unui coleg era încă pe umărul meu și acesta m-a întrebat uimit „De ce plângi?” Doar atunci mi-am dat seama că eu plângeam și nu icoana Sfintei Fecioare. „Învesește-te și ia puțină înghețată!” a spus el, dându-mi cupa sa de înghețată, în timp ce ne îndreptam spre internat. Cei doi domni au rămas în urmă, continuându-și disputa despre amenințarea comunistă și salvarea americană.

Era în noiembrie 1946 și alegerile se apropiau. Sloganuri politice și afișe erau expuse în tot orașul Oradea în anumite locuri și zone alese special pentru acest scop de către primărie. Un singur afiș reprezentând soarele înconjurat de raze a fost împărțiat și lipit la întâmplare. Răufăcătorii au ignorat regulile impuse de autorități și au folosit sloganuri de tip graffiti și simbolul soarelui cu raze pe pereții caselor oamenilor, pe pereții și ușile bisericilor, pe garduri, oriunde au vrut. Graffiti-ul era ilegal, din cauza efectelor distrugătoare asupra locului unde era aplicat, pentru că era nevoie de timp și de bani pentru a-l curăța ulterior. Soarele cu raze era simbolul coaliției de stânga, care era dominată și controlată de comuniști. Literele graffiti-urilor care sufocau pereții și zidurile erau foarte mari, pentru a putea fi văzute de toată lumea. Răufăcătorii lucrau noaptea și puteau cu greu să fie prinși de poliție sau de proprietari. Cu toate acestea, au fost și confruntări violente între răufăcători și reprezentanți ai populației, pentru că oamenii știau cine erau cei ce ignorau regulile și intrau fără permisiune pe proprietăți private și, de asemenea, al cui era respectivul simbol politic.

Poziția populației în perspectiva alegerilor era clar împotriva coaliției partidelor de stânga. Totul era atât de evident și din cauza comportamentului violent al comuniștilor de dinainte de alegeri. Dar în timp ce valul de nemulțumire al opiniei publice se înălța împotriva lor, comuniștii, susținuți de tancurile sovietice, plănuiau în secret cum să îl contracareze.

Ziua alegerilor a găsit. Societatea era bine pregătită și încrezătoare în victoria la urne. Însă atunci când Comisia electorală a început să numere voturile, comuniștii și acoliții lor, înarmați cu arme furnizate de armata sovietică, i-au atacat pe membri, urnele au fost confiscate, voturile arse, iar în ziua următoare, când s-au anunțat rezultatele alegerilor, a fost proclamată victoria coaliției de stânga, dominată de comuniști.

Așa a început atacul comunist împotriva partidelor istorice democratice în România, iar apoi avalanșa agresivă și-a luat avânt și a continuat mai mult de 40 de ani, până când opoziția mocnită a erupt ca lava vulcanică, acoperind și arzând ciurma comunistă pentru totdeauna.

După alegeri, partidele democratice au reacționat împotriva falsificării rezultatelor votului, dar totul a fost inutil în condițiile în care țara se afla sub ocupație. Bande de comuniști înarmate umblau peste tot prin țară și terorizau

populația. În orașe, grupuri amestecate manifestau pe străzi, făcând să răsunе propaganda comunistă, plină de promisiuni goale de conținut și de sloganuri amenințătoare.

O perspectivă tragică se profila la orizont. Bătăuși comuniști care participau la terorizarea populației au fost găsiți morți. Astfel de întâmplări erau semne că încolțea rezistența anticomunistă. În același timp, agenți comuniști au fost infiltrați în rândurile poliției, mai întâi pe ascuns, iar apoi pe față. Erau semne ale creării temutei poliții politice Securitatea, echivalentul KGB-ului sovietic.

În acest context nu pot să uit povestea unui tânăr din satul meu, Bănișor, județul Sălaj, care a dispărut în 1947. La doi ani după dispariția sa a apărut zvonul că ar fi fost recrutat de poliția secretă. Nu a mai fost văzut în sat, dar se pare că a avut succes în ascensiunea sa socială și militară și, după 30 de ani, am aflat că era în Yemen, în Orientul Mijlociu, „deghizat” în muncitor metalurg. Am fost sigur că era ofițer de Securitate, având misiunea de a instrui teroriștii islamiști.

Tot atunci au început să apară și primele semne de persecuție a Bisericii Catolice, și în special a celei Greco-Catolice. În toamna anului 1947, în timpul unei vizite pastorale în satul meu, episcopul Ioan Suciu a protestat împotriva arestării mai multor preoți greco-catolici. Aceștia fuseseră reținuți pentru că s-au opus propagandei anti-catolice. Bande comuniste organizate îi hărțuiau pe oameni pentru că mergeau la biserică duminica, la alte sărbători religioase importante ori în pelerinaje.

Valul anti-democratic creștea tot mai mult și devenea tot mai amenințător până ce iadul s-a dezlănțuit. Țara a fost surprinsă la aflarea veștii neașteptate că regele Mihai a fost forțat să abdice. Pentru a proteja națiunea de o vărsare de sânge inutilă, tragedia abdicării s-a desfășurat în liniște. Era 30 decembrie 1947, sfârșitul anului și sfârșitul democrației în România. Ceasul istoriei a bătut începutul unei noi ere a violenței și a lăsat istoria să meargă înainte într-un mod ilogic. Regele reprezenta ultima barieră în calea comunismului. Înlăturarea acestui obstacol a deschis larg porțile pentru instaurarea unui nou regim, printr-o victorie care era ca un cadou făcut de istoria postbelică, fără nicio luptă. Aluviunile din stepa rusă comunistă s-au revărsat asupra noastră și ne-au copleșit, neavând în calea lor nicio barieră. Cu toate că populația era deprimată și își făcea griji de evoluția situației, în aparență părea stăpână pe sine. Nuclee ale comuniștilor și ale aliaților lor de stânga („idioții utili”, cum

le spunea Lenin) urlau pe străzile orașelor precum niște fiare dezlănțuite pline de furie țâfnoasă, amestecată cu bucurie sadică.

Într-o confuzie totală, oamenii neliniștiți nu reușeau să priceapă știrile zilnice. Avertismente îngrijorătoare se răspândeau de peste tot. Un amestec de reprezentanți ai facțiunii comuniste dominante, alături de alte rămășițe de formațiuni de stânga, cu toții indivizi demni de dispreț, s-au numit în funcții și au format guvernul. Pentru cetățenii obișnuiți și cinstiți, spectacolul politic la care asistau era alarmant și, într-o oarecare măsură, chiar incredibil. Numărul comuniștilor cu carnet de membru fusese în 1944 în jur de 800, la o populație de 18 milioane. Acest dezzechilibru statistic grotesc a creat o fisură prin care oportuniști vicleni și pricepuți au simțit că e momentul potrivit pentru a se furișa și astfel a crescut numărul membrilor partidului comunist din România. Oportuniștii erau „acrobați” abili, capabili să se balanseze pe gardul politic. Pretindeau că sunt de acord cu ideologia comunistă și purtau masca supunerii. Erau experți în a utiliza lingușirea ca o armă ce nu da niciodată greș. Pentru a pune cireșa pe tort, erau neobrăzați și știau toate răspunsurile fără a ști și întrebările. Datorită acestor „calități”, nu e de mirare că beneficiile personale pe care le-au avut au fost imense. Ei au pus bazele unei aristocrații intangibile și impenetrabile fără precedent. Această situație incredibilă și înspăimântătoare a ridicat, cum era logic, semne de întrebare despre numărul comuniștilor cu adevărat loiali din întreaga lume. După părerea mea, cel mai bun răspuns este că adevăratul număr de comuniști loiali în lume este egal cu numărul eclipselor solare într-o perioadă de 100 de ani.

Cuvântul „comunism” induce el însuși în eroare, pentru că, etimologic vorbind, el înseamnă „în comun”. Dar ideologia de bază a comunismului este lupta de clasă, care împarte și separă societatea în loc să o unifice. Așadar, ideologia însăși neagă termenul de comunism, iar această negare corespunde respingerii comunismului însuși. Această axiomă ridică o altă întrebare logică: care ar fi cel mai potrivit nume pentru această ciumă? După părerea mea ar putea fi oricare dintre cele pe care le menționez în continuare: genocid, jaf, teroare, sau orice altceva ce societatea umană creată de Dumnezeu... respinge.

După ce comuniștii au obținut puterea absolută, au început rapid distrugerea vechii societăți, pe care o numeau burgheză, și au trecut la construirea uneia noi. Dar între cele două era o diferență majoră. Cea veche, sau burgheză, era construită pe un fundament solid: proprietatea privată și instituții tradiționale, precum biserica, școala și altele. Cea nouă, comunistă, era construită

pe utopie și o structură precară. Comuniștii au folosit violența pentru a-și asigura supraviețuirea, iar strategia lor de distrugere a vechii societăți a fost să îi atace baza: proprietatea privată. Rețeta distrugerii a fost ceea ce ei au numit „reformă”, care era o metodă simplă și rapidă. Au început cu marile industrii și au folosit violența. I-au arestat pe proprietari și le-au transferat proprietatea în mâinile statului, care era reprezentat de noua aristocrație comunistă. Atacul a continuat apoi și a ajuns la micile proprietăți și la întreprinderile care au căzut ca un domino. Mociorniță, proprietarul mai multor fabrici mari și prospere, a fost condamnat la închisoare pe viață în 1948 fiind acuzat de „crimă împotriva umanității” pentru că la un moment dat a criticat un tânăr muncitor care a devenit ulterior conducătorul partidului comunist din România. Pentru gestul său justificat și nevinovat înfăptuit cu 39 de ani în urmă, care a generat această lungă supărare ce nu a fost uitată, Mociorniță a plătit mai târziu un preț foarte mare. Iar cazuri similare au fost frecvente.

A urmat apoi confiscarea marilor proprietăți. Pământurile confiscate au fost date țăranilor săraci pentru o scurtă perioadă de timp, după care le-au fost luate înapoi și încorporate în gospodării colective, după model sovietic. Colectivizarea agriculturii a fost un proces lung și tragic, iar rezistența fermă a țăranilor a dus la zeci de mii de arestări și la numeroase condamnări. Confruntările violente între țăranii care s-au opus colectivizării și autoritățile au fost frecvente.

Nici școlile private nu au fost cruțate. Sistemul educațional a fost schimbat și a devenit o copie a celui sovietic, nepotrivit, însă, culturii românești tradiționale.

Preoții Bisericii Ortodoxe Române au fost forțați să propovăduiască politica partidului comunist, iar cei care s-au opus au fost arestați și închiși pentru mai mulți ani. Biserica Ortodoxă a fost tolerată datorită colaborării cu autoritățile a preoțimii de rang înalt, începând cu patriarhul.

Aparatul represiv comunist a făcut ca societatea românească să arate în acea perioadă precum un morman de carne tocată sângerândă.

Toboșarul

La începutul lui decembrie 1948, dis-de-dimineață, toboșarul din satul Bănișor, unde m-am născut, bătea la tobă, strigând în gura mare ultimele știri. Era un țăran angajat de primărie să facă acest lucru și faptul că era conștient